

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Barbary Pořízkové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **M. K.**, zastoupený JUDr. Radanou Pekárkovou, advokátkou se sídlem Hlinky 142a, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2007, č. j. OAM-545/LE-05-ZA07-2006, o udělení mezinárodní ochrany, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 6. 2008, č. j. 56 Az 227/2007 - 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni stěžovatele, JUDr. Radaně Pekárkové, advokátce se sídlem Hlinky 142a, Brno, **se přiznává** odměna za poskytnutou právní službu ve výši 5712 Kč. Tato částka bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 11. 12. 2007, č. j. OAM-545/LE-05-ZA07-2006. Tímto rozhodnutím správní orgán stěžovateli neudělil mezinárodní ochranu podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

V dané věci stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že jím uváděné důvody a údaje pro udělení mezinárodní ochrany byly správním orgánem buď zlehčeny (např. v případě diskriminace přístupu ke vzdělání, posměšného tónu policistů), nebo hodnocení těchto důvodů není logické. Krajský soud pak postupoval prakticky stejně. Zásadním nesprávným posouzením je podle stěžovatele otázka jeho obav z pronásledování

z důvodu náboženství. Jako důvod a obavu jednoznačně vymezil náboženské schůzky a úkony, při kterých byl spolu s ostatními souvěrci kontrolován a opakovaně zadržen. Pokud se při této činnosti stýkal s člověkem, který byl podezřelý z příslušnosti k extremistickému hnutí, pak to zakládá důvodnou obavu, že bezpečnostní složky budou i proti stěžovateli postupovat bez rozlišení, zda je příslušníkem takového hnutí či nikoli. K bezproblémovému převzetí cestovního dokladu a vycestování stěžovatele nelze vyloučit možnost, že se státní orgány chtějí zbavit nepohodlných osob i donucením vycestovat, což správní orgán nevzal v úvahu. Závěr správního orgánu, že výpověď stěžovatele je nevěrohodná, není logický a nebyl prokázán. Výtka, že se stěžovatel neobrátil o pomoc na příslušné úřady, není na místě, neboť odkázal na bezvýslednost takové snahy. V takovém případě tento postup není nutné vyžadovat. Namítanou korupcí se správní orgán nezabýval. Nesprávně byla podle stěžovatele posouzena i hrozba vážné újmy v případě vycestování do země původu, a to pro důvodnou obavu ze zatčení a uvěznění. V závěru své kasační stížnosti namítá stěžovatel nedostatečně podložené závěry správního orgánu materiály obsaženými ve správním spisu.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany formou azylu, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Stěžovatel spatřuje přijatelnost kasační stížnosti v postupu soudu, který porušil významně jeho práva. Krajský soud nezohlednil námitky stěžovatele týkající se postupu a nelogických závěrů správního orgánu, v důsledku čehož došlo k odepření práva stěžovatele na soudní ochranu a spravedlivý proces. Zájem stěžovatele na přezkoumání soudního rozhodnutí je dle jeho tvrzení dán i tím, že je reálně ohrožena jeho bezpečnost, resp. svoboda, v případě návratu do Kazachstánu.

V kasační stížnosti je možno rozpoznat tři okruhy námitek. První se týká pronásledování stěžovatele z důvodu jeho ujgurské národnosti, druhý pronásledování z důvodu jeho náboženství a poslední hrozby vážné újmy, která by mu hrozila v případě vycestování do Kazachstánu.

K namítanému pronásledování z důvodu jeho národnosti (především ve vztahu k nepřijetí ke studiu) Nejvyšší správní soud odkazuje na svůj rozsudek ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 377/2004 - 75, (tento i všechny další citované rozsudky jsou zveřejněny na www.nssoud.cz), který ve svém rozsudku zmínil i krajský soud. V označeném rozhodnutí zdejší soud dospěl k závěru, že tvrzení žadatele o azyl o pronásledování v domovské zemi z důvodu národnosti ve spojení s tím, že dochází k upřednostňování občanů domovské národnosti, nejsou samy o sobě důvody svědčící pro udělení azylu. Jinak by tomu bylo pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatel skutečně domáhal poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout.

V této souvislosti stěžovatel zmiňuje rovněž posměšný tón policisty (jakožto vyjádření národnostního podtextu jeho přístupu), na něhož se stěžovatel obrátil poté, co byl se svým bratrem v noci zbit několika opilými Kazachy. Správní orgán si dle svého rozhodnutí je vědom a zcela nevylučuje, že v Kazachstánu může dojít k jednání, které nese znaky národnostní nesnášenlivosti. Zároveň však vyjádřil své přesvědčení (podložené informacemi Ministerstva zahraničních věcí USA a Central Asia – Caucasus Institut), že ujgurské etnikum není systematicky státními orgány diskriminováno. K daným skutkovým otázkám se vztahují např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2007, č. j. 4 Azs 146/2006 - 100, nebo ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 – 101. Z tvrzení stěžovatele však nevyplynulo, že by ujgurská menšina byla diskriminována ze strany státních úřadů, že by veřejná moc nebyla schopna poskytnout stěžovateli ochranu nebo by se dokonce na jeho pronásledování podílela. Přinejmenším takto nelze usoudit z ojedinělého jednání a reakce jednoho policisty. Správní orgán si naopak v řízení obstaral informace o dostupnosti ochrany veřejnými orgány. Tomu nasvědčuje i zmínka o zřízení úřadu ombudsmana, do jehož kompetence otázky národnostních menšin spadají. Jeho pomoci mohl stěžovatel využít, dle zjištění správního orgánu takto však neučinil, tuto instituci ani neznal. K ústrkům menšinového obyvatelstva ze strany většinové společnosti a jejich intenzitě ve vztahu k pronásledování ve smyslu zákona o azylu se zdejší soud vyjádřil též v rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Azs 266/2004 - 58.

Zásadní nesprávné posouzení spatřuje stěžovatel v otázce svých tvrzených obav z pronásledování z důvodů jeho náboženství. Jako důvod a obavu jednoznačně vymezil náboženské schůzky a úkony, při kterých byl spolu s dalšími věřícími kontrolován a opakovaně zadržen policejními složkami. K tomuto bodu lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2008, č. j. 3 Azs 24/2008 - 73, v němž dospěl tento soud k závěru, že „*např. podle informací Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky [...] z května 2006 nejsou nezávislí muslimové v Kazachstánu vystaveni žádné perzekuci ani nátlaku a neexistují ani žádné informace o tom, že by byli vystavováni pravidelným domovním prohlídkám, s výjimkou osob podezřelých ze členství v Hizb ut-Tabrir*“. Vyšlo-li najevo, že se stěžovatelem zmiňované náboženské schůzky uskutečňovaly u člověka podezřelého z příslušnosti

k extremistickému hnutí, nelze zadržení stěžovatele bez dalšího přičítat pronásledování ze strany státních orgánů z důvodu jeho náboženství. V této souvislosti je relevantní též odkaz na rozsudek tohoto soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 3 Azs 301/2004 - 76: „*Postup státních orgánů v zemi původu v souvislosti s vyšetřováním závažné trestné činnosti [...], kterému byl žadatel o azyl po omezenou dobu vystaven, nelze považovat za pronásledování ve smyslu § 12 ve spojení s § 2 odst. 6 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., a to zejména tehdy, pokud toto vyšetřování bezprostředně následovalo po trestné činnosti, vztahovalo se i na jiné podezřelé osoby a pokud neexistuje indicie, že by postup státních orgánů byl primárně ovlivněn rasou žadatele o azyl, jeho náboženstvím, národností, jeho příslušností k určité sociální skupině nebo skutečností, že žadatel o azyl zastává určité politické názory.*“

Poslední z uvedených námitek se týká nesprávného posouzení vážné újmy, která by stěžovateli hrozila v případě vycestování do Kazachstánu. Stěžovatel vyjadřuje obavu, že bude zatčen a uvězněn, neboť byl před odjezdem ze země opakovaně zadržován. Nejvyšší správní soud k této námitce uvádí, že z takto formulovaného sdělení nevyplývá existence vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu, jejíž tvrzení, případně prokázání, je předpokladem pro splnění podmínek udělení této formy mezinárodní ochrany. Stěžovatel tedy musí alespoň tvrdit konkrétní skutečnosti vztahující se k jeho osobě a situaci, které by bylo možno porovnat s informacemi o zemi původu a tak posoudit, zda osvědčují nebezpečí vážné újmy. Pouze v případě, že by v zemi původu hrozilo stěžovateli nebezpečí vystavení nerozlišujícímu násilí během ozbrojeného konfliktu, jehož existence by byla vzhledem k jeho intenzitě všeobecně známa, bylo by povinností žalovaného i soudu rozhodujícího ve věci mezinárodní ochrany k těmto skutečnostem přihlédnout a zvážit udělení doplňkové ochrany i bez návrhu stěžovatele. Tento závěr je v souladu s rozsudkem Soudního dvora Evropských společenství ze dne 17. 2. 2009 ve věci C-465/07, *Meki Elgafaji a Noor Elgafaji proti Staatssecretaris van Justitie* (2009), dosud nepublikovaném ve Sbírce rozhodnutí, a též s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78. Stěžovatel však pouze obecně poukázal na možnost zatčení a uvěznění, kterou dovozoval z jeho předchozích zadržení policií. Přestože jeho obavy nelze bagatelizovat, je nutno uvést, že intenzita stěžovatelem uvedeného hypotetického nebezpečí v zemi původu nedosahuje nebezpečí vážné újmy definované § 14a odst. 2 zákona o azylu (shodně viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71).

Ze shora uvedeného vyplývá, že ustálená a jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky v kasační stížnosti. Kasační stížnost svým významem tedy podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Odůvodnění rozhodnutí správního orgánu v této věci je srozumitelné, neudělení azylu stěžovateli lze přikládat tomu, že stěžovatel nesdělil rozhodné skutečnosti v intenzitě, jež by zakládala pronásledování. Samotnou skutečnost, že krajský soud neshledal námitky vznesené stěžovatelem jako důvodné, nelze v žádném případě kvalifikovat jako odepření práva stěžovatele na soudní ochranu a na spravedlivý proces.

S ohledem na výše uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost nepřijatelnou, a proto ji podle ust. § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 3, věty první, s. ř. s., ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Stěžovateli byla pro toto řízení před soudem ustanovena zástupkyně z řad advokátů; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, ve spojení s § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu zástupkyni ve výši 2 x 2100 Kč za dva úkony právní služby (převzetí a příprava věci a písemné podání soudu týkající se věci samé), 2 x 300 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s ustanovením § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, tj. celkem 4800 Kč. Zástupkyně soudu doložila osvědčení o registraci k dani z přidané hodnoty, odměna jí proto byla zvýšena o příslušnou částku daně z přidané hodnoty. Celková výše náhrady nákladů zástupkyně činí 5712 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. března 2009

JUDr. Radan Malík
předseda senátu